

УДК 37.091.12.011.3-051:37.013.82:005.336.5
DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.71-2.27>

Н. Г. Левіна

аспірант кафедри дошкільної та початкової освіти
Запорізького національного університету

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ДІАГНОСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ КОРЕКЦІЙНИХ ПЕДАГОГІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНИХ ДИСЦИПЛІН

У статті акцентовано на важливості розвитку корекційної освіти в умовах сьогодення; обґрунтовано актуальність формування діагностичної компетентності майбутніх корекційних педагогів у процесі вивчення професійно орієнтованих дисциплін. Визначено, що вирішення окресленої проблеми буде ефективним за умови розширення та внесення коректив у зміст професійної підготовки майбутніх корекційних педагогів, модернізації форм, методів і прийомів навчання в процесі вивчення професійно орієнтованих дисциплін для досягнення необхідного рівня підготовки та формування їх діагностичної компетентності.

Доведено, що відсутність ранньої комплексної діагностики, створення корекційних маршрутів, неможливість комплексного підходу психологів, логопедів, корекційних педагогів, реабілітологів і є тим центральним вектором проблеми, яка потребує більш поглибленого вивчення і проведення наукових досліджень у галузі діагностичної компетентності майбутніх корекційних педагогів у процесі професійної підготовки.

У дослідженні проведено аналіз наукових підходів до визначення змісту поняття «компетентність», розкрито особливості діагностичної культури корекційного педагога на різних рівнях розвитку фахівця, розглянуто погляди вчених на зміст, основні структурні компоненти і сучасний стан формування діагностичної компетентності майбутніх корекційних педагогів у процесі вивчення професійно орієнтованих дисциплін.

Діагностична компетентність у дослідженні розглядається у професіограмі корекційного педагога як найбільш значуща в контексті загальної компетентності, забезпечуючи істотно ефективність корекційно-розвивальної діяльності.

Акцентовано на необхідності формування діагностичної компетентності корекційних педагогів, а саме: опанування ними глибокими теоретичними знаннями, вміннями застосовувати їх на практиці щодо кожної конкретної дитини, вмінні створювати індивідуальні корекційні маршрути, а отже, задовольняти діагностичні й освітні потреби дитини.

Ключові слова: корекційна педагогіка, компетентність, діагностична компетентність, корекційні педагоги.

Постановка проблеми. Сучасна корекційна педагогіка потребує нині поглибленого вивчення та комплексного підходу до формування діагностичної компетентності майбутніх корекційних педагогів у процесі вивчення професійно орієнтованих дисциплін. Зазначимо, що першочерговим для модернізації системи корекційної освіти є вивчення та об'єднання інтересів держави, суспільства і особистості. Варто підкреслити, що з часу проголошення Україною незалежності значні кроки здійснюються в забезпеченні рівного доступу до освіти дітей з особливими освітніми потребами. Доцільність такого підходу полягає в тому, що на зміну інтернатним навчальним закладам приходить інклюзивна форма навчання. На особливу увагу заслуговує прийняття низки законів України про освіту, нормативних документів України «Про створення умов забезпечення права освіти осіб з інвалідністю».

Аналіз матеріалів офіційних даних Департаменту охорони здоров'я України свід-

чить про загострення не тільки кількісних, а й якісних характеристик проблеми здоров'я. Лише за останні роки захворюваність серед дітей України, які призводять до інвалідності, зросла на 19,2%. Педагогічна практика свідчить про те, що головною метою корекційної педагогіки сучасності є саме формування в них діагностичної компетентності майбутніх корекційних педагогів. Таким чином, актуальність розгляду питання діагностичної компетентності пов'язана з тим, що кількість дітей, які потребують комплексної діагностики, постійно збільшується. Саме відсутність ранньої комплексної діагностики, створення корекційних маршрутів, неможливість комплексного підходу психологів, логопедів, корекційних педагогів, реабілітологів і є тим центральним вектором проблеми, яка потребує більш поглибленого вивчення, проведення наукових досліджень у галузі діагностичної компетентності майбутніх корекційних педагогів у процесі професійної підготовки.

Теорія і практика корекційного діагностування дають змогу своєчасно виявити, попередити і подолати порушення розвитку, поведінки і соціалізації дитини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Протягом останніх років збільшилась кількість дітей із різними вадами розвитку, кожна така дитина гостро потребує корекційної роботи, адже в центрі уваги завжди були проблеми комплексної діагностики. Так, значний внесок у розробку питання комплексної діагностики зробив О. Лурія, який вивчив і започаткував системний підхід у діагностиці. У своїх наукових дослідженнях відомий дослідник не тільки звертав увагу на будову і структуру дефекту, як це робиться у психології, а й обґрунтував доцільність звернення до механізмів вищої психологічної діяльності. Цінним, на наш погляд, є розроблені Н. Полонською, Н. Пилаєвою, М. Максименко, Л. Яблоковою, Т. Ахутіною методи комплексного дослідження для корекційних педагогів. Співробітниками лабораторії було створено і апробовано набір із 30 тестів, уточнено і зафіксовано методичні процедури, способи обробки тестових даних, а також виокремлено нейропсихологічні показники, максимально чутливі до «нейропсихологічних факторів». В Україні значне місце в питанні діагностики і корекції належить науковій праці В. Липи, В. Синьова, проте кількість науково-педагогічних робіт, в яких здійснюється дослідження різних аспектів формування діагностичної компетентності майбутніх корекційних педагогів, є обмеженою. Лише частково ця проблема розглядається в публікаціях А. Колупаєвої, цікаві думки стосовно діагностичної компетентності належать Ч. Ньюкітсьєну. Зазначимо, що останні його дослідження про взаємозв'язок мозку, поведінки, навчання, когнітивних і рухових функцій розкриваються через діагностичну компетентність фахівців, якій він приділяє багато уваги і надає особливе місце в корекційному маршруті. Таким чином, практичний досвід, знання теорії і практики корекційної педагогіки дали змогу дійти остаточного висновку, що нині є нагальною проблемою розв'язання питань корекційної педагогіки, насамперед пов'язаних зі зміцненням діагностичних меж і формуванням діагностичної компетентності майбутніх корекційних педагогів у процесі вивчення професійно орієнтованих дисциплін. За нашим переконанням, це приверне увагу до основних факторів корекційної діяльності майбутніх педагогів, забезпечить високу якість і глибину наукового пізнання, сформує тісний зв'язок навчання і дослідницької роботи.

Мета статті. Головна мета цієї роботи – визначити та обґрунтувати наукові засади процесу формування діагностичної компетентності майбутніх корекційних педагогів у процесі вивчення професійно орієнтованих дисциплін у закладах вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Сучасним проблемам розвитку корекційної освіти в Україні присвячені наукові дослідження В. Бондаря, В. Синьова, Д. Шульженко, А. Колупаєвої, М. Шеремет та ін. В їхніх роботах акцентується на першочергових завданнях цієї галузі освіти в Україні, і одним із питань є саме формування діагностичної компетентності в майбутніх корекційних педагогів.

Діагностична компетентність представляється як напрям професійної компетентності корекційного педагога. Своєю чергою діагностична діяльність розглядається у професіограмі корекційного педагога як найбільш значуща в контексті загальної компетентності, суттєво забезпечуючи ефективність корекційно-розвивальної діяльності. Проблеми компетентності становлять один із затребуваних векторів досліджень сучасної корекційної педагогіки.

Компетентність (лат. *competens, competentis* – здібний, відповідний) – освічений у визначеній галузі; той, хто має право за власними знаннями чи повноваженнями виконувати або вирішувати «будь-що». Компетентність – це спеціальним шляхом структуровані (організовані) набори знань, умінь, навичок і ставлень, які набуваються у процесі навчання, що дають змогу людині визначити, тобто ідентифікувати і розв'язувати незалежно від контексту (від ситуації) проблеми, що є характерними для певної сфери діяльності (за А. Семеновою) [7].

Цікаве обґрунтування стосовно визначення компетентності розкрив В. Рибалка: на його думку, в основі компетентності лежить поняття високорозвинутого досвіду – знань, умінь та навичок, необхідних для ефективної діяльності в заданій предметній області. Певною мірою компетентність корелює з академічною обдарованістю і такими поняттями, як ерудиція, енциклопедизм, майстерність, професіоналізм. Компетентність – це потенційна готовність особистості вирішувати задачі зі знанням справи. Вона включає в себе змістовний (знання) та процесуальний (уміння й навички) компоненти і передбачає знання сутності проблеми й уміння її вирішувати. При цьому відбувається постійне оновлення знань, володіння новою інформацією для успішного застосування цих знань у конкретних умовах, тобто оволодіння оперативними і мобільними знаннями. У світовій освітній практиці поняття «компетентність особистості» виступає як центральне, «вузлове» поняття, оскільки: по-перше, об'єднує в собі інтелектуальну й практичну складову частину освіти, по-друге, в цьому понятті закладена ідеологія інтерпретації змісту освіти, що формується «від результату» («стандарт на виході»), по-третє, «компетентність особистості» має інтегративну природу, оскільки вона вбирає в себе низку одно-

рідних або споріднених знань і досвіду, що належать до широких сфер культури й діяльності [6, с. 115–117].

Вищесказане дає змогу орієнтовно визначити компетентнісну обдарованість за допомогою систем оцінювання успішності навчальної, професійної, інтелектуальної діяльності. Дійсно, незаперечним є факт, коли науковці акцентують на досвіді як пріоритетному адресаті освітнього впливу, насичуючи його знаннями, вміннями, навичками, загалом духовними цінностями. Разом із тим ними неповною мірою враховуються психологічні дані про побудову і функціонування досвіду як особистісного утворення. Досвід не механічно «упаковує» в пам'яті знання, вміння, навички, а перетворює, систематизує відображений поточний матеріал життя таким чином, щоб його можна було б використати в майбутньому (як «досвід минулого»). Цьому сприяє диференційована характеристика досвіду, що запропонована професором О. Лактіоновим. За нашим переконанням, досвід є невід'ємним складником у формуванні діагностичної компетентності майбутніх корекційних педагогів. Таке психопедагогічне, особистісне розуміння досвіду та його розвинутої форми – компетентності – принципово збагачує, персоналізує знання, вміння, навички, зменшує його обмеженість, породжує на його основі важливий центр досягнень майбутніх корекційних педагогів.

Педагогічна практика свідчить про те, що головною метою у формуванні професіоналізму сучасного корекційного педагога є саме компетентність у навчанні, де коло питань, на яких майбутній фахівець добре розуміється не лише під час вивчення предмета, а й за допомогою засобів неформальної освіти, внаслідок впливу середовища тощо. Компетентність у навчанні як характеристика результатів навчання широко використовується в освітніх системах європейських країн, США та Канади. Відомо, що нині проблема компетентісно орієнтованої освіти розглядається такими міжнародними організаціями, як ЮНЕСКО, ЮНІСЕФ, ПРООН, Рада Європи, Організація європейського співробітництва та розвитку, Міжнародний департамент стандартів, які узагальнили доробки педагогів-практиків, науковців, психологів тощо з усього світу. Міжнародні організації зосереджують зусилля спеціалістів на розробці технології оцінювання компетентностей. Одержані результати мають слугувати, передусім, для моніторингу якості освітніх послуг і рівня навчання, їх відповідності державним стандартам. У досвіді країн, які реалізують компетентнісний підхід до освіти протягом тривалого часу, спостерігаються спільні тенденції щодо розробки певної системи компетентностей у навчанні на різних рівнях змісту. Утворилась певна ієрархія компетентностей у навчанні: ключові надпредметні, або базові, знання спираються на пізнавальні процеси і виявляються в різних контекстах; загальнопредметні знання належать до певної сукупності предметів або освітніх галузей, вони відрізняються високим ступенем узагальненості і комплексності.

Зарубіжні та вітчизняні дослідники (І. Єрмаков, О. Савченко, А. Хуторський) наголошують, що ключові компетентності в навчанні мають рухливу структуру, залежать від пріоритетів суспільства, цілей освіти, особливостей і можливостей самовизначення у професійній діяльності майбутніх педагогів [1]. Торкаючись питання стану сформованості діагностичної компетентності корекційних педагогів, треба визначити досить поширену думку плеяди українських науковців і практиків, якими розроблялись теоретичні і прикладні питання запровадження компетентісного підходу в освіту України (О. Савченко, Н. Бібік, Л. Ващенко, О. Локшина, О. Овчарук, Л. Паращенко, О. Пометун, С. Трубачова). Зазначимо, що саме опанування теоретичних знань, умінь і навичок щодо діагностичної компетентності майбутніх корекційних педагогів дасть змогу ефективно розв'язувати професійні завдання, створюючи корекційні маршрути дітей з особливими освітніми потребами.

Педагогічна діагностика в умовах сучасності посідає важливе місце в освіті, в якій усвідомлення необхідності і значущості забезпечити повноцінну освіту та реабілітацію дітей у системі корекційної освіти неможливе без діагностики. Термін «діагностика» (від грец. *diagnostikos* – здатний розпізнавати) довгий час був медичним. Проте в сучасному світі він став застосовуватися в різних галузях взагалі та педагогіці зокрема, однак найширше застосування діагностика отримала саме в корекційній педагогіці.

На думку Г. Кумаріної, першим базальним рівнем вивчення дитини має бути педагогічний; і тому корекційні педагоги мають бути професійно підготовлені, щоб проблеми розвитку вчасно побачити і на педагогічному рівні грамотно осмислити. Педагогічна діагностика належить до числа досить складних науково-педагогічних проблем, бо пов'язана з вивченням багатокомпонентної системи, до якої входять суміжні дисципліни, знання яких необхідні у процесі формування діагностичної компетентності майбутніх корекційних педагогів. Діагностична культура корекційного педагога може проявлятися на різних рівнях розвитку фахівця: початковий рівень – діагностична грамотність (достатній рівень наявності теоретичних знань, обізнаність у галузі психології, нейропсихології дітей і деяких способах діагностичного вивчення, досвід здійснення педагогічної діагностики і прагнення

враховувати індивідуальні особливості у взаємодії з дітьми); середній рівень – діагностична компетентність (єдність теоретичної і практичної готовності до здійснення діагностичного супроводу); високий рівень – діагностична культура (характеризується не тільки глибоким педагогічними та психологічними знаннями, вмінням застосовувати їх на практиці, ефективно і творчо вирішувати складні завдання корекції, навчання і розвитку особистості дитини, але й особистісною зрілістю, сильною мотивацією, ціннісними орієнтаціями, високою моральністю).

Зазначимо, що принцип єдності діагностики і корекції відображає цілісність процесу надання психолого-педагогічної допомоги в розвитку дитини, тому діагностична компетентність – це особливий вид практичної діяльності кожного корекційного педагога.

Принцип діагностичної і корекційної єдності реалізується у двох аспектах: 1) початку здійснення корекційної роботи обов'язково передусе етап прицільного комплексного діагностичного обстеження, що дає змогу виявити характер та інтенсивність труднощів розвитку, зробити висновки про їх можливі причини і на підставі висновку сформулювати цілі та завдання корекційно-розвиваючої програми. Ефективна корекція може бути побудована лише на основі ретельного нейропсихологічного обстеження. Водночас найточніші та глибокі діагностичні дані безглузді, якщо вони не супроводжуються продуманою системою психолого-педагогічних корекційних заходів; 2) реалізація корекційно-розвиваючої програми вимагає від корекційного педагога постійного контролю динаміки змін особистості, поведінки і діяльності дитини, її емоційних станів, почуттів та переживань. Такий контроль дає змогу вносити необхідні корективи до завдань самої програми, методи і засоби психопедагогічного впливу на дитину. Кожен крок у корекції має бути оцінено з точки зору його впливу на дитину з урахуванням кінцевих цілей програми. Аналіз матеріалів дає нам змогу зробити висновок, що контроль динаміки ходу та ефективності корекції вимагає здійснення діагностичних процедур, які пронизують весь процес корекційної роботи і надають педагогу необхідну інформацію та зворотний зв'язок.

Корекційна педагогіка досліджує нові шляхи розвитку діагностики, які уособлюють актуальні напрями майбутньої організації навчання, виховання та корекції дітей з особливостями психофізичного розвитку. Майбутньому корекційному педагогу потрібні поглиблені знання нейропсихологічної діагностики з дослідження психічних процесів за допомогою набору спеціальних проб із метою кваліфікації і кількісної характеристики порушень (стану) вищих психічних функцій (ВПФ) і встановлення зв'язку виявлених дефектів (осо-

бливостей) із патологією або функціональним станом певних відділів головного мозку, або з індивідуальними особливостями морфо-функціонального стану мозку загалом. Для сучасного корекційного педагога професійний рівень володіння нейропсихологічною діагностикою передбачає вивчення таких базових дисциплін: анатомія і фізіологія центральної нервової системи, основи нейропсихології, специфіка основних напрямів сучасної нейропсихології, теоретико-методологічні основи нейропсихології й нейропсихологічної діагностики. Корекційному педагогу треба вивчати принципи побудови нейропсихологічного обстеження і конкретні нейропсихологічні діагностичні методики, правила поєднання нейропсихологічних методик дослідження різних ВПФ.

На думку В. Синьова, корекційна педагогіка корегує (покрощує, виправляє) суттєво ушкоджені біологічно або соціально процеси розвитку людини [11]. Варто зауважити, що відставання дітей у розвитку є важливою та складною проблемою, яка потребує своєчасної діагностики і корекції.

Торкаючись питання формування діагностичної компетентності майбутніх корекційних педагогів, треба згадати досить поширену думку, що нині спеціалістів різного профілю (психологів, педагогів, корекційних педагогів та ін.) у всьому світі турбує неухильне зростання кількості дітей із порушенням психофізичного розвитку, а також дітей, які не можуть впоратися з програмою навчання та вимогами загальноосвітньої школи. На думку дослідників з корекційної освіти, ще в процесі підготовки дітей до школи важливо виявити труднощі в адаптації до шкільного середовища, якщо з'являються або загострюються проблеми, необхідна координація зусиль різних фахівців. Лише в разі її наявності вплив на дитину виявляється не різноспрямованим, а єдиним і узгодженим. Допомогу дитині треба починати надавати якомога раніше, за перших проявів якихось труднощів. Так, дуже поширеним явищем стала діагностика, не підкріплена подальшим коригуванням. На нашу думку, це пов'язано з невеликою кількістю наукових досліджень у галузі корекційної педагогіки, де значне місце відведене діагностичній компетентності і створенню корекційних маршрутів. Варто зазначити, що нерідко зустрічається і така помилка: в разі виявлення в дитини слабкості (несформованості), наприклад, просторових уявлень або процесів програмування і контролю, фахівці починають працювати над корекцією пізнавальної сфери, забуваючи, що будь-яке порушення або несформованість викликають системні зміни і зачіпають не тільки пізнавальний рівень, але й поведінковий, особистісний. Зазначимо, що діагностична компетентність корекційного педагога дасть змогу своєчасно виявити несформованість або неузгодженість різних функціональних

систем дитини за допомогою нейропсихологічного обстеження. Перед сучасним корекційним педагогом стоять два основні завдання: проведення діагностики з метою вироблення стратегії корекції і проведення власне корекційно-розвиваючої роботи у взаємодії з педагогами.

На основі вищезазначеного можна сформулювати основні проблеми: недостатня сформованість діагностичної компетентності майбутніх корекційних педагогів, складність діагностики у дітей у ранньому віці, недостатня кількість методик діагностики і корекції. Практичний досвід, знання теорії і практики корекційної педагогіки дали змогу дійти остаточного висновку, що в державі гостро постало питання розроблення і впровадження концепції розвитку корекційно-педагогічної науки. Цінними, на наш погляд, є такі положення :

- створення історії української корекційної педагогіки;
- розробка загальнодіагностичної теорії та практики в корекційній педагогіці;
- формування діагностичної компетентності в майбутніх корекційних педагогів засобами вивчення професійно орієнтованих дисциплін;
- розробка теоретичних основ і конкретних методик ранніх диференціальних діагностик;
- наукове обґрунтування системи професійної підготовки, системне і якісне підвищення кваліфікації корекційних педагогів;
- розробка сучасних технічних засобів діагностики і корекції.

Висновки і пропозиції. Аналіз наукових матеріалів дає нам право стверджувати, що ефективність формування діагностичної компетентності майбутніх корекційних педагогів у процесі вивчення професійно орієнтованих дисциплін – поліаспектний та багатовекторний процес, який проходить шлях від знань, умінь, навичок і досвіду завдяки компетентності в навчанні до вищих щаблів діагностичної культури, в якій корекційний педагог у процесі професійної підготовки сформує науковий стиль мислення, де принцип єдності діагностики і корекції, вивчення суміжних дисциплін, застосування інноваційних методів корекції відображає цілісність процесу формування досліджуваного явища.

Таким чином, як показав аналіз джерел із проблеми формування діагностичної компетентності,

нині відбувається активний розвиток авторських діагностичних та корекційних методик. Така динаміка дає надію, що в перспективі діагностична компетентність і розробка корекційних маршрутів перейдуть із сфери авторських розробок на вищий науковий рівень.

Список використаної літератури:

1. Життєва компетентність особистості : науково-методичний посібник / за ред. Сохань Л.В., Єрмакова І.Г. та ін. Київ : Богдана, 2003. 520 с.
2. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: бібліотека освітньої політики / за заг. ред. Овчарук О.В. Київ : «К.І.С», 2004. 112 с.
3. Липа В.А. Основы коррекционной педагогики. Донецк : Лебідь, 2002. 327 с.
4. Ньюкиктъен Ч. Детская поведенческая неврология. Москва :2019. Т. 2. 337 с.
5. Савченко О. Зміст шкільної освіти на рубежі століть: аналіз етапів розвитку змісту шкіл. освіти. *Шлях освіти*. 2000. № 3. С. 2–7.
6. Рибалка В.В. Словник із психології та педагогіки обдарованості і таланту особистості: термінологічний словник. Київ, Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2016. 424 с.
7. Словник-довідник із професійної педагогіки / за ред. А.В. Семенової. Одеса : Пальміра, 2006. 362 с.
8. Хуторской А. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированного образования. *Народное образование*. 2003. № 2. С. 58–64.
9. Хуторской А. В. Деятельность как содержание образования. *Народное образование*. 2003. № 8. С. 107–114.
10. Єгоров Г.С., Лавриченко Н.М., Мельниченко Б.Ф. Тенденції розвитку змісту базової освіти у країнах Заходу. Київ : КМПУ ім. Б.Д. Грінченка, 2003. 186 с.
11. Синьов В. Методологія та теорія досліджень в галузі дефектології. *Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*. Серія: соціально-педагогічна / за ред. О.В. Гаврилова, В.І. Співака. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2010. Вип. 15. С. 7–9.

Levina N. The development of diagnostic competence of future correctional teachers in professionally oriented courses: problem statement

The article focuses on the importance of the development of correctional education nowadays. It substantiates the relevance of the development of diagnostic competence of future correctional teachers in learning professionally oriented disciplines. It is proved that the problem can be solved on condition of expansion and amendment of the content of training framework, modernization of forms, methods and techniques of teaching professionally oriented courses to achieve the required level of training and diagnostic competence of future correctional teachers. The article brings to light the issue of the development of diagnostic competence, the author proposes a model of the competence formation, analyzes scholarly approaches to the concept of competence, covers the issues of diagnostic culture of correctional pedagogy at different levels, examines the views of scientists on the content, major structural components and current state of the development of diagnostic competence of future correctional teachers in professionally oriented courses. The author also sees the purpose of the publication in demonstrating the need to form diagnostic competence of correctional teachers, specifically, acquiring profound knowledge and skills in professionally oriented courses, abilities to apply individual approach to each child, create individual correctional routes, and thus meet diagnostic and educational needs.

The need for scientific research in this area is proved by the contradictions, identified on the basis of reference literature analysis and generalization of practices on developing diagnostic competence of correctional teachers. The contradictions outlined are between society's requirements for diagnostic competence and the quality of training of correctional teachers in higher education; awareness in pedagogical science of the importance of the development of diagnostic competence in future correctional teachers in education system and lack of research in this area; personal needs of correctional teachers to increase the level of their diagnostic competence in studying professionally oriented courses.

Key words: *correctional pedagogy, competence, diagnostic competence, correctional teachers.*